

Värmdö kommun

134 81 Gustavsberg

[08-570 470 00](tel:08-57047000)

varmdo.kommun@varmdo.se

www.varmdo.se

Riktlinjer för att främja närvaro samt uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro

Diarienummer: 2023GVAN/0033

Beslutsdatum: 2023-01-10

Lagstadgat styrdokument: Skollagen (2010:800) Beslutsnivå: . Gymnasie- vuxenutbildnings- och
arbetslivsnämnden

Ansvar: Gymnasie- vuxenutbildnings- och
arbetslivsnämnden

Reviderat: 2023-XX-XX

Uppföljning: Vid nya rättsbestämmelser eller
praxis.

Beslutad riktlinje gäller fr.o.m: 2023-01-10

Inledning

Gymnasie- och anpassade gymnasieskolan är en frivillig skolform med syftet att utveckla elevernas möjlighet till fortsatt deltagande i samhället. Skolans innehåll ska därför skapa en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och aktivt deltagande i samhället. Skollagen kräver att utbildningen ska utformas så att den främjar social gemenskap. Vidare ska utbildningen utveckla elevernas förmåga att både självständigt och tillsammans med andra, tillgodogöra, fördjupa och tillämpa kunskaper.¹ För att eleven ska kunna uppnå gymnasieskolans syfte behöver eleven närvara vid den utbildning som ges. Utebliven utbildning kan leda till negativa konsekvenser för både individen och samhället.

Riktlinjerna utgår från bestämmelser i 15 kapitlet skollagen (2010:800), gymnasieförordningen (2010:2039) samt Skolverkets allmänna råd för arbetet med att främja närvaro och uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro i skolan.

Syfte och omfattning

Riktlinjerna syftar till att skapa ett gemensamt förhållningssätt för Värmdö kommuns egna gymnasie- och anpassade gymnasieskolor i arbetet med att främja närvaro och åtgärda frånvaro. Riktlinjerna är således gällande för de kommunala gymnasie- och anpassade gymnasieskolorna med Värmdö kommun som huvudman.

Närvaroplikt och frånvaro

Enligt 15 kap. 16 § skollagen ska en elev delta i den verksamhet som anordnas för att ge avsedd utbildning, förutom om eleven har giltiga skäl att utebli. Det innebär att om en elev är inskriven vid ett program ska eleven delta vid utbildningsmomenten. Om eleven har upprepad eller längre frånvaro ska den skyndsamt utredas.

¹ 15 kap. 2 § skollagen (2010:800).

Giltig frånvaro

Eleven får endast utebli från utbildningen om hen har giltiga skäl, vilket kan vara exempelvis beviljad ledighet, sjukdom, läkarbesök eller annan omständighet. Om en elev med anledning av sjukdom, eller av andra anledningar, inte kan delta i utbildningen ska det anmälas snarast.²

Ledighet

Rektor ansvarar för att det på skolan finns rutiner för att hantera ansökningar om ledighet. Rektor får besluta om att bevilja ledighet för en elev från skolarbetet för enskilda angelägenheter. Vidare kan rektor bevilja ledighet om det är nödvändigt med hänsyn till att eleven behöver utföra uppgifter i samband med en gymnasial lärlingsanställning. Eleven får också i mindre omfattning befrias från vissa undervisningspass eller från annat skolarbete. Ansökan om ledighet ska prövas i varje enskilt fall. Rektor ansvarar för att elev och/eller vårdnadshavare skriftligen informeras om beslutet.

Ogiltig frånvaro

All frånvaro som inte är att anse som giltig frånvaro är ogiltig frånvaro. Med ogiltig frånvaro menas att eleven inte närvarat vid utbildningen och har inte haft giltigt skäl att utebli. Likt giltig frånvaro registreras ogiltig frånvaro och kommer följas upp. Ogiltig frånvaro i gymnasieskolan ska rapporteras till Centrala studiestödsnämnden i enlighet med myndighetens krav. Exempel på ogiltig frånvaro enligt CSN är

- återkommande sena ankomster
- går för tidigt från lektionen
- ej beviljad semester
- uteblivet läkarintyg för sjukperioder efter förfrågan.

Främjande och förebyggande arbete

Varje gymnasie- och anpassad gymnasieskola ska bedriva ett arbete för att förebygga frånvaro och främja närvaro. Elevhälsan och eleverna ska vara delaktiga i det

² 12 kap. 1 § gymnasieförordningen (2010:2039).

främjande och förbyggande arbetet. Arbetet med att öka elevernas närvaro kräver att det sker systematiskt och utgår från en regelbunden granskning där granskningen baseras på kunskap.

Information

För att förebygga frånvaro ansvarar rektor för att skolan har rutiner för samt informerar elever och vårdnadshavare om:

- närvaroplikten d.v.s. skyldigheten att närvara vid utbildningen
- konsekvenser av längre frånvaro, exempelvis utlandsvistelser för de elever som inte beviljats ledighet
- hur skolan registrerar frånvaro och att ogiltig frånvaro ska rapporteras till Centrala studiestödsnämnden samt konsekvenserna av skolans rapportering
- skyldigheten att anmäla förhinder att delta i utbildningen, de begränsade möjligheterna till ledighet och att frånvaro kan försvåra elevens möjlighet att nå de nationella målen
- att skolan informerar vårdnadshavaren samma dag som eleven varit oanmält frånvarande och på vilket sätt informationen ges

Rektor ansvarar även för att samtlig personal har kännedom om rutinerna.

Främjande arbete

Det främjande arbetet ska baseras på skolans behov. Följande insatser har framförts som goda exempel.

- Skapa gemensamt förhållningssätt till frånvaro bland eleverna.
- Gott bemötande från personalen mot eleverna och tilltro till elevernas förmågor.
- Arbete för att skapa goda relationer mellan elever.
- Arbete för att skapa känsla av trygghet och arbetsro.
- Skapa delaktighet och engagemang bland eleverna kring bl.a. ordningsregler och efterlevande av dessa.
- Uppmärksamma behov av stöd, både särskilt stöd och annat stöd som eleven är i behov av.
- Undvika håltimmar och lokalflyttningar i schemalaggningsen.

- Diskutera närvaro vid arbetsplatsträffar, utvecklingssamtal och utvecklingsarbete.
- Välvårdade och anpassade lokaler.

Central förvaltning ska ge skolorna stöd i arbetet för att främja närvaro på skolan. Stödet ska baseras på skolans behov och önskemål.

Uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro

Uppföljning av frånvaro

En elevs frånvaro ska följas upp oavsett om den är giltig eller ogiltig. Rektor ansvarar för att skolenheten har rutiner för kontinuerlig frånvarorapportering och personalen känner till rutinerna. All frånvaro ska registreras dagligen. Av skolans rutiner ska det även framgå hur frånvarouppföljningen ska genomföras och ansvarsfördelning för denna. Rutinerna ska göra det möjligt att snarast uppmärksamma och ha en samlad bild av elevens frånvaro.

Genom att även följa upp giltig frånvaro kan skolan fånga upp om det finns andra bakomliggande orsaker som exempelvis svårigheter i skolan. Skolan ska genom uppföljningen identifiera problematisk frånvaro. Rektor ansvarar för att skolan följer upp den giltiga och ogiltiga frånvaron.

Den samlade frånvaron ska kunna sammanställas både på klass-/gruppnivå och för skolenheten totalt. En analys ska genomföras av den totala frånvaron på skolan. Analysen ska redovisas inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Utredning av frånvaro

Om en elev är frånvarande från skolan är det viktigt att skolan agerar skyndsamt med att utreda orsakerna och vidta åtgärder för att komma till rätta med problematisk frånvaro. Med problematisk frånvaro menas all frånvaro som inverkar negativt på elevens måloppfyllelse. Med all frånvaro menas giltig, ogiltig, upprepad, längre, sammanhängande och ströfrånvaro. Utredningen av frånvaro ska dokumenteras.

Rektor ansvarar för:

- att skolenheten har rutiner för att säkerställa att information om en elevs ogiltiga frånvaro når vårdnadshavaren samma dag så länge eleven är omyndig. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.
- att skolan har rutiner för att skyndsamt utreda orsakerna till frånvaron. Rektor avgör utifrån omständigheterna i det enskilda fallet när en utredning ska starta. Syftet med utredningen är att finna orsakerna till frånvaron. Det ska framgå vem/vilka som ansvarar för utredningen. Rektor beslutar om utredningens omfattning i varje enskilt fall.
- att utredningen genomförs i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare.
- att skyndsamt inleda utredning av kränkande behandling och/eller elevs behov av särskilt stöd om signaler framkommer om att det behövs.
- att konkreta åtgärder med utgångspunkt i den genomförda utredningen sätts in, för att komma tillrätta med frånvaron. Det ska framgå vem/vilka som ansvarar för att åtgärderna genomförs. Åtgärderna ska sättas in skyndsamt.
- att de åtgärder som vidtagits följs upp och vid behov pröva andra åtgärder för att komma tillrätta med frånvaron. Det ska vara tydligt när uppföljning ska genomföras och vem som ansvarar.
- att arbetet med att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro sker i samverkan med elevhälsan.
- att om eleven inte har fyllt 20 år och är frånvarande i betydande utsträckning utan giltiga skäl ska elevens hemkommun meddelas snarast.³

Rektors ansvar för en frånvarande elev kvarstår så länge eleven är inskriven i skolan. Det innebär att även då huvudman, vårdnadshavare och eventuellt andra myndigheter är inkopplade kvarstår rektors ansvar. Finns det anledning att misstänka att eleven far illa ska skolan omedelbart göra en anmälan till socialtjänsten.⁴

Central förvaltning ansvarar för att utarbeta stöd för skolorna för att anmäla, följa upp och utreda elevens frånvaro.

³ 15 kap. 15 § skollagen (2010:800).

⁴ 14 kap. 1 § socialtjänstlag (2001:453).

Upphörandet av utbildning

Utskrivning

Vissa fall av frånvaro kan leda till utskrivning av eleven från skolan. Enligt gymnasieförordningen anses en elev ha avslutat utbildningen om eleven inte kommer till den utbildning eleven har antagits till och inte heller anmäler giltig orsak att utebli inom tre dagar efter det att den första terminen har startat. Eleven anses även ha avslutat utbildningen om en elev har påbörjat en utbildning och därefter, utan anmält önskan om att ansluta utbildningen till rektor, har uteblivit från utbildningen under mer än en månad i följd. Detta gäller inte om frånvaron skett med anledning av sjukdom eller beviljad ledighet. Om det finns synnerliga skäl får rektor besluta att eleven inte ska anses ha avslutat utbildningen trots att eleven varit frånvarande under mer än en månad.⁵

Byten och avslut av utbildning

När en elev börjar eller slutar vid en gymnasie- eller anpassad gymnasieskola med en annan huvudman än hemkommunen, ska huvudmannen snarast meddela detta till hemkommunen. För elever som har en hemkommun som är med i Storsthms samarbete med gemensam ungdoms- och elevdatabas (UEDB) behöver inte en anmälan göras⁶. Om elevens hemkommun inte är med i samarbetet ska en anmälan göras.

Uppföljning

Central förvaltning ansvarar för återrapportering om totala förekomsten av frånvaro som sammanställs årsvis till nämnden. Central förvaltning ansvarar för att riktlinjerna följs upp och revideras vid behov i samband med att nya bestämmelser införts eller att ny praxis tillkommit.

⁵ 12 kap. 3 och 4 a §§ gymnasieförordningen (2010:2039).

⁶ Elever som går på en gymnasie- eller anpassad gymnasieskola inom region Storsthlm och som avbryter sina studier samt skrivs ut från skolan registreras automatiskt i ungdoms- och elevdatabasen, som är det system som används för uppföljning inom kommunens aktivitetsansvar.